

„Polaków obraz własny”

Uwaga! W modelu zostały zawarte przykładowe odpowiedzi, które wskazują kierunek oczekiwanych rozwiązań. Uczeń nie musi udzielić identycznych odpowiedzi, aby otrzymać punkty. Wystarczy, że jego odpowiedź jest poprawnym rozwiązaniem zadania.

Nr zad.	Przykładowe odpowiedzi	Punktacja	Zasady przydzielania punktów												
1.	np.: <i>Rejent nagle zamknął okno, ponieważ przestraszył się, że Cześnik będzie do niego strzelał.</i>	0 - 1	1 punkt za poprawną odpowiedź.												
2.	np.: Myślniki w tym tekście: - oddzielają wypowiedź monologową od dialogowej; lub - wprowadzają dopowiedzenie; lub - podkreślają emocjonalność wypowiedzi bohaterów; lub - zmieniają bieg wypowiedzi/temat wypowiedzi.	0 - 1	1 punkt za poprawną odpowiedź.												
3.	np.: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Forma wypowiedzi</th> <th>Przykład z tekstu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>opis</td> <td>Akt I, scena VI</td> </tr> <tr> <td>opowiadanie</td> <td>„Śmigalski posuwa się z służącymi ku mularzom. Papkin cofa się za róg.” lub Śmigalski posuwa się naprzód. Papkin, który był wyszedł, znowu się cofa za róg domu.”</td> </tr> <tr> <td>monolog</td> <td>„Będzi, widzę, rzecz uparta!/Ta hołota, jakby głucha.-/Mego słowa ani słucha.-”</td> </tr> <tr> <td>dialog</td> <td>rozmowa Rejenta z Cześnikiem</td> </tr> <tr> <td>dopuszczalna charakterystyka</td> <td>„(...) luby, miły panie,(...)Mój cześniku,/Mój sąsiedzie, luby, miły,/prześtań też być rozbójnikiem.”</td> </tr> </tbody> </table>	Forma wypowiedzi	Przykład z tekstu	opis	Akt I, scena VI	opowiadanie	„Śmigalski posuwa się z służącymi ku mularzom. Papkin cofa się za róg.” lub Śmigalski posuwa się naprzód. Papkin, który był wyszedł, znowu się cofa za róg domu.”	monolog	„Będzi, widzę, rzecz uparta!/Ta hołota, jakby głucha.-/Mego słowa ani słucha.-”	dialog	rozmowa Rejenta z Cześnikiem	dopuszczalna charakterystyka	„(...) luby, miły panie,(...)Mój cześniku,/Mój sąsiedzie, luby, miły,/prześtań też być rozbójnikiem.”	0 - 2	2 punkty za: - podanie co najmniej dwóch form wypowiedzi wraz z przykładami; - podanie 3 form wypowiedzi wraz z przykładem odnoszącym się do jednej; 1 punkt za: - podanie co najmniej dwóch form wypowiedzi wraz z przykładem odnoszącym się do co najmniej jednej; - podanie 3 form wypowiedzi bez przykładów
Forma wypowiedzi	Przykład z tekstu														
opis	Akt I, scena VI														
opowiadanie	„Śmigalski posuwa się z służącymi ku mularzom. Papkin cofa się za róg.” lub Śmigalski posuwa się naprzód. Papkin, który był wyszedł, znowu się cofa za róg domu.”														
monolog	„Będzi, widzę, rzecz uparta!/Ta hołota, jakby głucha.-/Mego słowa ani słucha.-”														
dialog	rozmowa Rejenta z Cześnikiem														
dopuszczalna charakterystyka	„(...) luby, miły panie,(...)Mój cześniku,/Mój sąsiedzie, luby, miły,/prześtań też być rozbójnikiem.”														
4.	Wyjaśnienie powinno zawierać podobieństwa między człowiekiem śpiącym a nieżyjącym lub podobieństwa między stanem snu a stanem śmierci lub informację o tym, że w mitologii śmierć i sen są braćmi.	0 - 1	1 punkt za poprawne wyjaśnienie.												
5.	np.: <i>Cudzysłowy wydzielają z tekstu/wskazują na wypowiedzi bohaterów.</i>	0 - 1	1 punkt za poprawne wyjaśnienie.												
6.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Wypowiedzenie</th> <th>Nazwa rodzaju wypowiedzenia ze względu na budowę</th> <th>Nazwa rodzaju wypowiedzenia ze względu na znaczenie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>„Hajże na Sopolicę !”</td> <td>równoważnik zdania (dopuszczalne równoważnik)</td> <td>wykrzyknikowe (dopuszczalne rozkazujące)</td> </tr> <tr> <td>„Szlachta głodna plądruje, zabiera, co może.”</td> <td>zdanie złożone (dopuszczalne zdanie)</td> <td>oznajmujące</td> </tr> </tbody> </table>	Wypowiedzenie	Nazwa rodzaju wypowiedzenia ze względu na budowę	Nazwa rodzaju wypowiedzenia ze względu na znaczenie	„Hajże na Sopolicę !”	równoważnik zdania (dopuszczalne równoważnik)	wykrzyknikowe (dopuszczalne rozkazujące)	„Szlachta głodna plądruje, zabiera, co może.”	zdanie złożone (dopuszczalne zdanie)	oznajmujące	0 - 2	2 punkty za: - poprawne wypełnienie obu kolumn i wersów; - poprawne wypełnienie półtora wersu. 1 punkt za: - poprawne wypełnienie jednego wersu; - poprawne wypełnienie jednej kolumny.			
Wypowiedzenie	Nazwa rodzaju wypowiedzenia ze względu na budowę	Nazwa rodzaju wypowiedzenia ze względu na znaczenie													
„Hajże na Sopolicę !”	równoważnik zdania (dopuszczalne równoważnik)	wykrzyknikowe (dopuszczalne rozkazujące)													
„Szlachta głodna plądruje, zabiera, co może.”	zdanie złożone (dopuszczalne zdanie)	oznajmujące													
7.	np.: <i>przeszukiwać w celu dokonania grabieży/przeszukiwać czyjeś rzeczy w celu zabrania czegoś/ przeszukiwać/grabić/kraść</i>	0-1	1 punkt za poprawne wyjaśnienie.												
8.	np.: przyczyna 1. – ponieważ nie chce, aby spotkała ich krzywda ze strony szlachty dokonującej najazdu; przyczyna 2. – ponieważ traktuje ich jak jeńców wojennych;	0-1	1 punkt za poprawne podanie dwóch przyczyn.												
9.	Jeśli piszący w zadaniu 3. wskazał: opowiadanie, opis, dialog i charakterystykę, to odpowiedź powinna być twierdząca. np.: <i>Te same formy wypowiedzi co w tekście I występują też w tekście drugim. Narrator opowiada/opisuje charakteryzuje i przytacza wypowiedzi bohaterów.</i> <i>W przypadku uwzględnienia w zadaniu 3. monologu odpowiedź</i>	0-1	1 punkt za zbudowanie poprawnego argumentu.												

	<p>powinna być przecząca. np.: W tekście II w przeciwieństwie do tekstu I nie występuje monolog, dlatego nie można mówić o takich samych formach wypowiedzi w obu tekstach.</p>				
10.	<p>Tytuł utworu</p> <p>Zemsta</p>	<p>Rodzaj literacki</p> <p>dramat</p>	<p>Trzy cechy</p> <p>podział na akty/ sceny/ wypowiedzi bohaterów/ podział na tekst główny/tekst poboczny/ bohaterowie jako osoby mówiące w tekście</p>	0-2	<p>2 punkty za poprawne wypełnienie wszystkich kolumn i wersów. 1 punkt za poprawne wypełnienie wszystkich kolumn w jednym wersie.</p>
	<p>Pan Tadeusz</p>	<p>epika</p>	<p>narrator/narracja/ świat przedstawiony/ opowiadanie jako dominująca forma wypowiedzi</p>		
11.	<p>np.: W obu tekstach jest ukazany spór między dwoma rodzinami. W pierwszym o mur graniczny, w drugim o zamek. W „Zemście” Rejent chce naprawić mur, a Cześnik uważa, że powinien pozostać w pierwotnym stanie. Z kolei, w „Panu Tadeuszu” Sędzia” chce zwołać sejm, a prawnie potwierdzić swoje prawa do zamku, czemu sprzeciwiają się Gerwazy, a potem i Hrabia.</p>			0-2	<p>2 punkty za: - nazwanie problemu; - uzasadnienie wskazania danego problemu; - odwołanie się do fragmentu i całości obu utworów literackich. 1 punkt za: - nazwanie problemu; - uzasadnienie wskazania danego problemu.</p>
12.	<p>Różnica</p> <p>spór dotyczy muru granicznego</p>	„Zemsta”	<p>Podobieństwo</p> <p>w obu jest spór o zamek</p>	„Pan Tadeusz”	<p>Różnica</p> <p>spór dotyczy ruin zamku</p>
	<p>spór ukazany jest komicznie</p>		<p>w obu nie dochodzi do rozlewu krwi</p>		<p>spór ukazany jest poważnie</p>
	<p>spór toczą rodziny żyjące w zamku</p>		<p>w obu zwaśnione są dwie rodziny</p>		<p>spór toczą rodziny żyjące poza zamkiem</p>
	<p>jest jeden dobrowolny jeniec</p>		<p>w obu bierze udział szlachta</p>		<p>jeńcami zostaje, wbrew swojej woli, cała rodzina Sopliców</p>
13.	<p>np.: Przyczyna ukazania tego samego problemu w obu tekstach w różny wynika z różnych rodzajów literackich/ różnych gatunków literackich/ wielkości obiektu sporu/samego przedmiotu sporu.</p>			0-1	1 punkt za poprawne wyjaśnienie.
14.	<p>np.: Tak, ponieważ kwestie, które w drugim tekście wypowiada narrator, w pierwszym są wypowiedziami odautorskimi zawartymi w tekście pobocznym. Z kolei, wypowiedzi bohaterów ujęte w drugim tekście w cudzysłowy, w pierwszym są przypisane poszczególnym postaciom, jako kwestie do wypowiedzenia.</p>			0-2	<p>2 punkty za poprawne rozstrzygnięcie i odwołanie się do obu tekstów. 1 punkt za poprawne rozstrzygnięcie i odwołanie się do jednego z tekstów,</p>

			albo pozostawienie bez argumentowania.
15.	słowa z tekstu „Dosyć, dosyć na dziś będzie,” uzasadnienie: np.: Użycie w wypowiedzi słowa dziś może wskazywać, że Cześnik uważa sprawę za zamkniętą tylko na jeden dzień, a potem znowu może dojść do przepychanek z naprawiającymi mur.	0-2	2 punkty za przywołanie właściwych słów i poprawne uzasadnienie. 1 punkt za przywołanie właściwych słów.
16.	np.: sposób pierwszy: użyli znaków interpunkcyjnych – wykrzykniki, znaki zapytania; sposób drugi: pełne agresji wypowiedzi bohaterów;	0-1	1 punkt za dwa różne sposoby zgodne z oboma tekstami.
17.	np.: status społeczny bohaterów/szlachta; tytuły osób piastujących urzędy/Sędzia, Rejent, Asesor; wykonywane zawody/kłucznik, kawiarka; nazwy budynków mieszkalnych/dwór, zamek; ubiór/kontusz; używana broń/szabla, gwintówka; dawne zwyczaje/zajazd, ochrona gościa; stosowane słownictwo	0-1	1 punkt za wymienienie właściwych trzech elementów.
18.	Akceptowane są każde trzy zalety i każde trzy wady Polaków, które można odnaleźć w obu tekstach.	0-1	1 punkt za poprawne wypisanie po trzech zalet i wad.
Treść i forma <i>Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.</i>			
19.	Treść w całości zgodna z poleceniem: uwzględnia wszystkie elementy zaproszenia; jest zgodna z treścią jednego z zamieszczonych fragmentów, zawiera dwa poprawne argumenty.	3	Punkty za spełnienie wszystkich wymagań.
	Treść w całości zgodna z poleceniem: uwzględnia wszystkie elementy zaproszenia(brakuje jednego elementu); jest zgodna z treścią jednego z zamieszczonych fragmentów, zawiera dwa poprawne argumenty.	2	Punkty za spełnienie wszystkich wymagań.
	Treść w całości zgodna z poleceniem: uwzględnia wszystkie elementy zaproszenia(brakuje jednego elementu); jest zgodna z treścią jednego z zamieszczonych fragmentów i zawiera co najmniej jeden poprawny argument.	1	Punkt za spełnienie wszystkich wymagań.
	Język, ortografia i interpunkcja <i>Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu. (To kryterium jest zerowane, jeśli z kryterium Treść i forma uczeń otrzyma 0 punktów.)</i>		
	W pracy dopuszczalne dwa błędy językowe lub ortograficzne lub interpunkcyjne.	2	Punkty za dwa błędy.
	W pracy dopuszczalne trzy błędy językowe lub ortograficzne lub interpunkcyjne.	1	Punkt za trzy błędy.
	W pracy występują cztery i więcej błędów językowych lub ortograficznych lub interpunkcyjnych.	0	Punktów za cztery i więcej błędów.
20.	Wypowiedź argumentacyjna		
I. Realizacja tematu wypowiedzi		Punkty	Zasady przyznawania punktów
1. Forma wypowiedzi w całości zgodna z formą wskazaną w poleceniu. 2. Wszystkie elementy polecenia uwzględnione. 3. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.		1	1 punkt za spełnienie wszystkich wymagań. Uwaga! W przypadku, kiedy uczeń za to kryterium otrzymuje 0 punktów, zerowane jest całe wypracowanie.
II. Kompetencje literackie, kulturowe i retoryczne			<i>Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.</i>
	1. Bogata, pogłębiona argumentacja, ujmująca co najmniej dwa aspekty problemu wskazanego w temacie (co najmniej po dwie różne zalety i dwie różne wady). 2. Wszystkie argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami z tekstów literackich.	13	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.

Trzy teksty literackie wybrane spośród wskazanych w poleceniu zostały wykorzystane w całości funkcjonalnie.	3. Praca świadczy o erudycji zdającego (w warstwie merytorycznej i/lub językowej).		
	1. Bogata, pogłębiona argumentacja, ujmująca co najmniej dwa aspekty problemu wskazanego w temacie (co najmniej po dwie różne zalety i dwie różne wady). 2. Wszystkie argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami z tekstów literackich.	12	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
	1. Bogata argumentacja. 2. Wszystkie argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami z tekstów literackich.	11	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
	1. Wystarczająca do realizacji tematu argumentacja. 2. Większość argumentów zilustrowana odpowiednimi przykładami z tekstów literackich.	10	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
	1. Powierzchnowa argumentacja. 2. Część argumentów zilustrowana odpowiednimi przykładami z tekstów literackich.	9	
Dwa teksty literackie wybrane spośród wskazanych w poleceniu zostały wykorzystane w całości funkcjonalnie, jeden częściowo funkcjonalnie, niefunkcjonalnie lub go brak.	1. Bogata, pogłębiona argumentacja, ujmująca co najmniej dwa aspekty problemu wskazanego w temacie (co najmniej po dwie różne zalety i dwie różne wady).. 2. Wszystkie argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami z tekstów literackich. 3. Praca świadczy o erudycji zdającego (w warstwie merytorycznej i/lub językowej).	8	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
	1. Bogata, pogłębiona argumentacja, ujmująca co najmniej dwa aspekty problemu wskazanego w temacie (co najmniej po dwie różne zalety i dwie różne wady). 2. Wszystkie argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami z tekstów literackich.	7	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
	1. Bogata argumentacja. 2. Wszystkie argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami z tekstów literackich.	6	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
	1. Wystarczająca do realizacji tematu argumentacja. 2. Większość argumentów zilustrowana odpowiednimi przykładami z tekstów literackich.	5	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
Jeden tekst literacki wybrany spośród wskazanych w poleceniu został wykorzystany w całości funkcjonalnie, dwa częściowo funkcjonalnie, niefunkcjonalnie lub ich brak.	1. Bogata, pogłębiona argumentacja, ujmująca co najmniej dwa aspekty problemu wskazanego w temacie (co najmniej po dwie różne zalety i dwie różne wady).. 2. Wszystkie argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami z tekstów literackich. 3. Praca świadczy o erudycji zdającego (w warstwie merytorycznej	4	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.

	i/lub językowej).							
	1. Bogata, pogłębiona argumentacja, ujmująca co najmniej dwa aspekty problemu wskazanego w temacie (co najmniej po dwie różne zalety i dwie różne wady). 2. Wszystkie argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami z tekstów literackich.	3	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.					
	1. Bogata argumentacja. 2. Wszystkie argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami z tekstów literackich.	2	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.					
	1. Wystarczająca do realizacji tematu argumentacja. 2. Większość argumentów zilustrowana odpowiednimi przykładami z tekstów literackich.	1	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.					
Niespełnienie jednego z wymagań na 1 punkt.		0	Uwaga! Jeżeli uczeń otrzymuje za to kryterium 0 punktów, otrzymuje 0 punktów również za kompozycję, styl, język, ortografię i interpunkcję.					
Uwaga! Za każdy błąd rzeczowy odejmuje się jeden punkt. Maksymalnie można odjąć 12 punktów.								
Uwaga! Jeżeli praca liczy mniej niż 200 słów, uczeń otrzymuje punkty jedynie za dwa pierwsze kryteria: realizację tematu i kompetencje literackie, kulturowe i retoryczne.								
III. Kompozycja			<i>Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.</i>					
1. Treści ułożone w całej wypowiedzi problemowo. 2. Poprawny podział wypowiedzi na akapity oraz wstęp, rozwinięcie i zakończenie. 3. Całość spójna między akapitami i wewnątrz akapitów (dopuszczalne jedno zaburzenie).		3	Punkty za spełnienie wszystkich wymagań.					
1. Treści ułożone w części wypowiedzi problemowo. 2. Poprawny podział wypowiedzi na akapity oraz wstęp, rozwinięcie i zakończenie. 3. Całość spójna wewnątrz akapitów (dopuszczalne dwa zaburzenia).		2	Punkty za spełnienie wszystkich wymagań.					
1. Treści ułożone w wypowiedzi tylko formalnie. 2. Poprawny podział wypowiedzi na akapity oraz wstęp, rozwinięcie i zakończenie. 3. Całość spójna wewnątrz akapitów (dopuszczalne trzy zaburzenia).		1	Punkt za spełnienie wszystkich wymagań.					
Niespełnienie jednego z wymagań na 1 punkt.		0						
IV. Styl			<i>Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.</i>					
1. Jednolity lub funkcjonalnie uzasadniona niejednorodność stylu. 2. Adekwatny do treści i formy wypowiedzi. 3. Niezawierający słownictwa wulgarne lub obraźliwego. 4. Niezawierający nieuzasadnionych kolokwializmów.		1	Punkty za spełnienie wszystkich wymagań.					
Niespełnienie jednego z wymagań na 1 punkt.		0						
V. Poprawność językowa			<i>Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.</i>					
	Liczba błędów językowych	do 4	od 5 do 7	od 8 do 10	od 11 do 13.	od 14 do 16	od 17 do 19	20 i więcej
Charakterystyka języka								
Język w całej pracy komunikatywny. Zróznicowana składnia i bogata leksyka.		6 pkt.	5 pkt.	4 pkt.	3 pkt.	2 pkt.	1pkt.	0 pkt.
Język w całej pracy komunikatywny. Zróznicowana składnia i zadowalająca leksyka.		5 pkt.	4 pkt.	3 pkt.	2 pkt.	1 pkt.	0 pkt.	0pkt.
Język w całej pracy komunikatywny. Zróznicowana składnia i uboga leksyka.		4 pkt.	3 pkt.	2 pkt.	1 pkt.	0 pkt.	0 pkt.	0pkt.
Język w całej pracy komunikatywny. Schematyczna składnia i bogata		3	2 pkt.	1 pkt.	0 pkt.	0 pkt.	0 pkt.	0 pkt.

leksyka.	pkt.						
Język w całej pracy komunikatywny. Schematyczna składnia i zadowolająca leksyka.	2 pkt.	1 pkt.	0 pkt.	0 pkt.	0 pkt.	0 pkt.	0pkt
Język w całej pracy komunikatywny. Schematyczna składnia i uboga leksyka.	1 pkt.	0 pkt.	0 pkt.	0 pkt.	0 pkt.	0 pkt.	0 pkt
VI. Ortografia		<i>Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.</i>					
W wypowiedzi nie występują błędy.		3	Punktów za spełnienie wymagań.				
W wypowiedzi występuje najwyżej 1-2 błąd.		2	Punkty za spełnienie wymagań.				
W wypowiedzi występują najwyżej 3-4 błędy.		1	Punkty za spełnienie wymagań.				
W wypowiedzi występują 5 błędów i więcej.		0	Punktów za spełnienie wymagań.				
VII. Interpunkcja		<i>Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.</i>					
W wypowiedzi występują najwyżej 3 błędy.		3	Punktów za spełnienie wymagań.				
W wypowiedzi występują najwyżej 4 - 7 błędy.		2	Punkty za spełnienie wymagań.				
W wypowiedzi występuje najwyżej 8 - 11 błędów.		1	Punkty za spełnienie wymagań.				
W wypowiedzi występuje 12 błędów i więcej.		0	Punktów za spełnienie wymagań.				
Suma punktów za wypowiedź argumentacyjną		30					